

Eğitimde Çocuklarımızın Sesini Dinledik

Eğitim Reformu Girişimi (ERG) ve Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) tarafından yürütülen “Çocukların Gözünden Okulda Yaşam” araştırmasının sonuç raporu ve araştırma bulgularına dayanarak hazırlanan politika önerileri yayımlandı.

Türkiye’de ilköğretim çağındaki çocukların okul deneyimlerine odaklanan çalışmalar sınırlı sayıda. Güncel ve kapsamlı bir araştırma olan “Çocukların Gözünden Okulda Yaşam” araştırması bu açıdan özellikle önemli. Araştırma, ERG ve TEGV’in ortak çalışması sonucunda 25 ilde 2014-2015 eğitim-öğretim döneminde 4, 5 ve 7. sınıflarda okuyan toplam 2.072 çocukla yapıldı. Araştırma, ikili öğretim, eğitim ortamları, sosyal etkinlikler, okulda güven ortamı ve şiddet, akademik başarı ve derse katılım, eğitim ve gelecek algısı başlıklarında çocukların öznel deneyimlerine dayanan bulgular sunuyor. ERG ve TEGV bu araştırmayla, çocukların okul yaşamına ilişkin deneyimlerini kendi bakış açılarıyla ortaya koyuyor.

2012-2013 eğitim-öğretim yılında temel eğitimin kademelendirilmesi sürecine ilişkin bir araştırma yürüten ERG ve TEGV, bu araştırma temelinde hazırlanan politika önerilerini eğitim alanındaki karar vericilerin dikkatine sunmuştu. Bu çalışmanın devamı niteliğindeki “Çocukların Gözünden Okulda Yaşam” araştırmasında, çocukların yaşam koşullarını bütüncül bir biçimde ele alan “çocuğun iyi olma hali” yaklaşımı çerçevesinde çocukların kişisel deneyimleri temel alındı.

ERG ve TEGV uzmanları, Türkiye’de yaygın olarak uygulanan ve yakın dönemde ortadan kaldırılmasına yönelik girişimler başlatılan ikili öğretimin çocukların eğitim yaşantılarını ne şekilde etkilediğini açıklıyorlar; özellikle ikili öğretimin beslenme, sosyal etkinliklere katılma ve sosyalleşme üzerindeki olumsuz etkilerine dikkat çekiyorlar. ERG ve TEGV uzmanları, ikili öğretimi sonlandırmak için atılan adımların önemini ve ikili öğretim uygulaması devam ettiği sürece alınması gereken önlemleri vurguluyorlar.

Araştırma, çocukların sağlıklı bir ortamda eğitim görebilmeleri için büyük önem taşıyan temizlik ve ısınma konularında olumsuz deneyimleri olduğuna işaret ediyor. Birçok okulda özellikle tuvaletlerin kirliliğinin çocuklar için önemli bir sorun olduğu gözlemleniyor. Uzmanlar, eğitim ortamlarına ilişkin sorunların çözümü için okullara ayrılan kaynakların yeterli olmasının ve verimli kullanılmasının önemine dikkat çekiyorlar.

Araştırma bulguları okullardaki akran zorbalığının azımsanamayacak ölçüde olduğunu gösteriyor. Pek çok çocuk, okulda kendisine kötü davranan öğretmenler olduğunu da söylüyor. Bulgulara dayanan politika belgesinde, öğretmenlerle kurulan olumlu ilişkilerin çocukların okulda kendilerini güvende hissetmelerinde büyük rol oynadığına dikkat çekiliyor. Uzmanlar, okullarda şiddeti önleme ve izlemeye yönelik çalışmalara hız verilmesi gerektiğini vurguluyorlar.

Araştırmacılar, başarı ile öğretmen tutumu arasındaki ilişkiye vurgu yaparak olumlu öğretmen tutumunun akademik başarıyı olumlu etkileme potansiyeline dikkat çekiyorlar. Araştırma bulgularına göre, ortaokulun sonuna doğru ilerledikçe çocukların okul algıları olumsuzlaşıyor; öğretmenlerle ilişkiler bozulabiliyor, okulda öğrenilenlere ilgi ve okul sevgisi azalıyor.

ERG ve TEGV uzmanları sundukları raporlarla, çocukların okulda mutlu ve başarılı olmalarının çok yönlü bir süreç olduğunu vurguluyorlar. Bu süreç içerisinde öğretmenlerle ilişkilerden çocuk odaklı eğitim ortamlarının tasarlanmasına dek pek çok alanda atılabilecek adımlara dikkat çekiyorlar. Ayrıca, çocuğun okulda mutlu ve başarılı olabilmesi için geliştirilecek politikalarda çocuğun görüşünü merkeze alan araştırmaların dikkate alınması gerektiğini dile getiriyorlar.

Bilgi için: Özge Karakaya [ozgekarakaya@sabanciuniv.edu / (0212) 292 02 93]
Serdar Erdoğan [serdare@tegv.org / (0216) 290 70 93]